

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1481/2945

Ankara

6/7/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 9/6/1999 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınırda Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
Tan Kom.	Milli Savunma
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	9.7.1999 - 1/488
K. Md.	K.D.Bşk. 7204
BAŞKAN	Mehmet

GEREKÇE

Anti-Personel Mayınların (APM) sorumsuzca ve ayırım gözetilmeksizin kullanılmasının sivil nüfusta yol açtığı ağır kayıplar uluslararası kamuoyunda giderek artan bir hassasiyete neden olmuştur. APM'lerin topyekün yasaklanması konusunda ortaya çıkan siyasi girişimler çerçevesinde başlatılan süreç, "APM'lerin Kullanımı, Üretimi, Stoklanması ve Transferinin Yasaklanması ve Bunların İmhasına İlişkin Sözleşmenin" 2-4 Aralık 1997 tarihlerinde Ottava'da gerçekleştirilen Konferansta 123 devlet tarafından imzalanmasıyla sonuçlanmıştır. Ottava Sözleşmesi 1 Mart 1999 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. Halihazırda mezkur Sözleşmeyi 135 ülke imzalamış, 77 ülke ise onaylamış bulunmaktadır.

Türkiye, APM'lerin neden olduğu yaralama ve ölümlerden ve bunun insani bakımdan yol açtığı sonuçlardan duyulan kaygıları paylaşmakla birlikte, coğrafi konumundan kaynaklanan özel güvenlik mülahazaları nedeniyle Sözleşmeyi henüz imzalamamıştır. Yine de, uluslararası toplumun APM'lerin yol açtığı zararların önüne geçilmesi çabalarına katkıda bulunma kararlılığının bir ifadesi olarak ülkemiz, 1996 yılında APM'lerin dışsatımını ve transferini yasaklayan ulusal bir moratoryum ilan etmiş ve 1998 yılında bu moratoryumu 3 yıl süre ile uzatmış bulunmaktadır. Diğer taraftan, Sözleşmeyi komşularımızdan sadece Bulgaristan ve Yunanistan imzalamış olup; Güneydoğu komşularımızın bu yönde bir girişimi olmadığı görülmektedir. Esasen, sözkonusu bölgede mayınların özellikle terör örgütlerince ayırım gözetilmeksizin kullanılmakta olması da ülkemizin bu aşamada Ottava Sözleşmesini imzalamaktan imtina etmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak Türkiye, Sözleşmenin insani hedeflerinin ikili ve bölgesel planda alınacak önlemlerle de desteklenebileceği görüşündedir. Nitekim, askeri makamlarımızın da görüşleri alınmak suretiyle, bazı komşu ülkelerle ortak sınırlarımızın APM'lerden arındırılmasına yönelik girişimlerde bulunmaktadır.

Bu çerçevede, ortak sınırlarımızın APM'lerden arındırılması ve bunların gelecekte de kullanılmaması bakımından doğrulama mekanizmaları ihdas edilmesi amacıyla Bulgaristan ile aramızda 22 Mart 1999 tarihinde Sofya'da bir Anlaşma imzalanmıştır. Anlaşmanın, onay belgelerinin teatisini müteakip 90 gün içerisinde yürürlüğe girmesi hükme bağlanmıştır. Bulgar tarafı, onay işlemlerini 1999 yılının yaz aylarında sonuçlandırmaya çalışacağını ifade etmiş bulunmaktadır. İki ülke arasındaki dostluk, iyi komşuluk ve işbirliği ilkeleri temelinden hareketle, uluslararası toplumun anti-personel mayınların kullanılmasını, depolanmasını, üretimini ve transferini yasaklamaya yönelik çabalarına katkıda bulunmak üzere neticelendirilen sözkonusu Anlaşmanın ülkemiz tarafından onaylanması, bu yönde bölgesel bir rejimin temellendirilmesi bakımından atılmış önemli bir adımı oluşturacak ve bölge ülkeleri arasında benzer ikili düzenlemelere gidilmesinde model teşkil etmekle, bu husustaki dış politika ilkelerimizin teyidi ve sürdürülmesi açısından katkı sağlayacaktır.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ
METİN

T/ 1124

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ANTI-PERSONEL MAYINLARIN KULLANILMAMASI VE ORTAK SINIRA
YAKIN BÖLGELERDEKİ ANTI-PERSONEL MAYINLARIN TEMİZLENMESİ VEYA İMHA
EDİLMESİ HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE

Madde 1- 22 Mart 1999 tarihinde Sofya'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anti-Personel Mayınların Kullanılmaması ve Ortak Sınırda Yakın Bölgelerdeki Anti-Personel Mayınların Temizlenmesi veya İmha Edilmesi Hakkında Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE

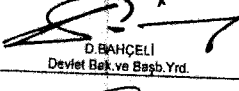
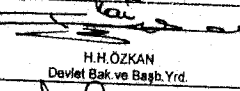
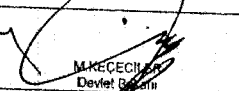
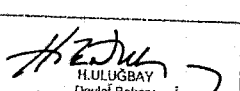
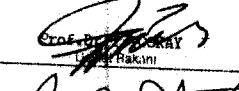
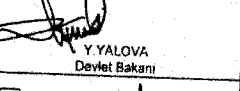
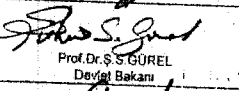
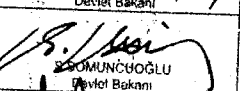
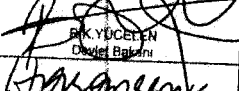
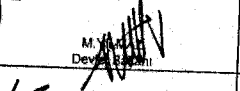
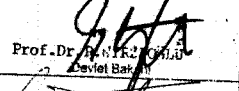
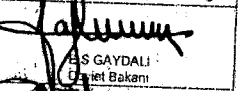
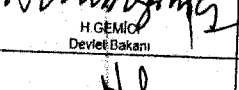
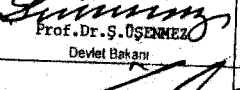
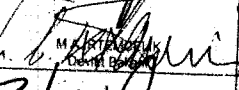
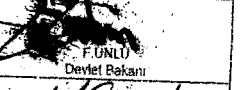
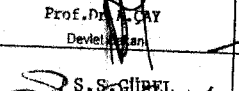
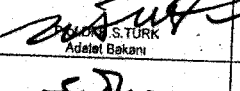
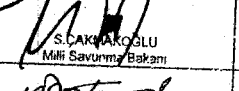
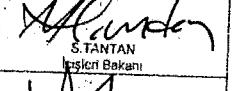
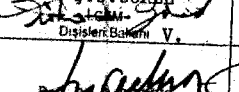
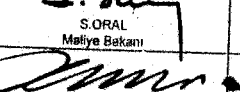
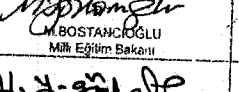
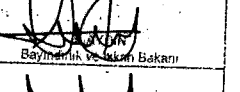
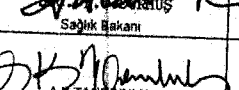
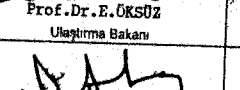
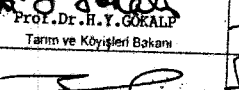
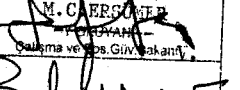
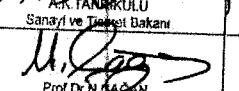
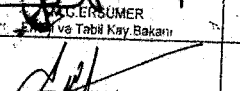
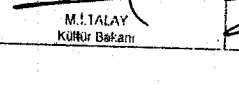
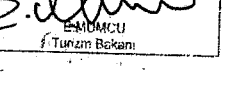
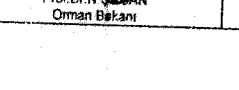
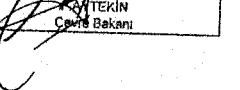
Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAĞÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H.H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. KECECİ Devlet Bakanı	 H. ULUGBAY Devlet Bakanı
 Prof. Dr. S. GÜREL Devlet Bakanı	 Y. YALOVA Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. S. GÜREL Devlet Bakanı	 S. SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
 R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı	 M. YALOVA Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. K. Z. ÖZÜLÜ Devlet Bakanı	 S. S. GAYDALI Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 M. K. Z. ÖZÜLÜ Devlet Bakanı	 F. UNLU Devlet Bakanı
 Prof. Dr. S. ÇAY Devlet Bakanı	 S. TURK Adalet Bakanı	 S. ÇAKIRKÖĞÜ Mili Savunma Bakanı	 S. TANTAN İçişleri Bakanı
 S. S. GÜREL Disiplin Bakanı V.	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCI Milk Eğitim Bakanı	 S. TANTAN Baymenlik ve İstatistik Bakanı
 S. S. GÜREL Sağlık Bakanı	 Prof. Dr. E. ÜKSÜZ Ulaştırma Bakanı	 Prof. Dr. H. Y. GÖKALP Tarım ve Köylükleri Bakanı	 M. C. EĞİNCİ Gıda ve Tarım Bakanlığı
 A. K. TANIRKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 S. C. EĞİNCİ Enerji ve Tabii Kaynakları Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 S. TANTAN Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇAKIR Orman Bakanı	 S. C. EĞİNCİ Çevre Bakanı		

Dosya No.

101-1481

752

aynen dir

8
12

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BULGARİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ANTI-PERSONEL MAYINLARIN
KULLANILMAMASI VE ORTAK SINIRA YAKIN BÖLGELERDEKİ ANTI-
PERSONEL MAYINLARIN TEMİZLENMESİ VEYA İMHA EDİLMESİ
HAKKINDA ANLAŞMA**

GİRİŞ

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti,

Birleşmiş Milletler Şartı, Helsinki Nihai Senedi, Stokholm Belgesi, Paris Şartı, 1994 Viyana Belgesi ve AGİT ilkelerinden doğan taahhütlerine bağlılıklarını anımsayarak,

İki ülke arasındaki, 1992 Dostluk, İyi komşuluk, İşbirliği ve Güvenlik Antlaşması ve Karşılıklı Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemler ile Türkiye ve Bulgaristan Arasındaki Askeri Temaslara İlişkin 1992 Edirne Belgesinde ifade edilen dostluk, iyikomşuluk ve işbirliği ilkelerini teyid ederek,

1989'dan bu yana uluslararası alanda meydana gelen kaydadeğer olumlu gelişmeleri dikkate alarak,

İki ülke arasındaki, paylaştıkları ortak Avrupa-Atlantik değerlerine dayalı dostluk ilişkilerini ve ortak güveni güçlendirmeyi isteyerek,

Güneydoğu Avrupa'da istikrar, güvenlik ve saydamlığa daha fazla katkıda bulunmaya kararlı şekilde,

Ortak insancıl değerleri paylaşarak ve uluslararası toplumun anti-personel mayınların kullanılmasını, depolanmasını, üretimini ve transferini yasaklamaya yönelik asil çabalarına katkıda bulunmayı arzulayarak,

Aynı hedeflere yönelik çabalara katılımında bulunmaya teşvik etmek amacıyla bölgedeki diğer ülkelere örnek teşkil etmeyi arzulayarak,

Aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

**Madde 1
Genel Yükümlülükler**

1. Taraflar hiçbir koşulda 2. maddede belirtilen uygulama alanında anti-personel mayınları kullanmamayı ve depolanmış ya da döşenmiş bulunan tüm anti-personel mayınları imha etmeyi veya temizlemeyi taahhüt ederler.

8
B

2. Taraflar bu taahhütlerini uygun şekilde ilgili ulusal belgelere ithal etmeyi üstlenirler.

Madde 2 Uygulama Alanı

Bu Anlaşmada öngörülen önlemler Tarafların, sırasıyla, Primorsko, Sredetz (Grudovo), Polyana, Elhovo, Topolovgrad, Rogozinovo, Shtit ve Büyükdolluk, Süleoğlu, Kırklareli, Üsküp, Vize, Kıyıköy ile sınırlanan toprak alanlarını kapsayacaktır.

Madde 3 Tanımlar

1. "Anti-Personel Mayın (APM)" bir kişinin mevcudiyedi, yaklaşması veya teması ile infilak edecek biçimde tasarımılanan ve bir veya birden fazla kişiyi etkisiz hale getirecek, yaralayacak veya öldürecek mayındır. Personele karşın araçların yaklaşması, üzerine basması veya dokunması ile harekete geçecek şekilde tasarımılanmış ve bunların yerinden sökülmesini engelleyen sistemlerle teçhiz edilmiş mayınlar, bu şekilde tanımlanmış olmalarının neticesinde, anti-personel mayın olarak kabul edilmezler.
2. "Mayınlı Saha" mayın olan veya mayın bulunmasından şüphe duyulan tehlikeli alan anlamına gelmektedir.
3. "Gözlemlenen Taraf" topraklarında anti-personel mayınların temizlenmesinin gözlemlendiği Taraftır.
4. "Gözlemci Taraf" gözlem yapılmasını gerek gören ve bu nedenle gözlemin yürütülmesinden sorumlu olan Taraftır.
5. "Gözlemci" Taraflarca, bu Anlaşmanın IV. maddesi hükümleri uyarınca, bir gözlemi yürütmek üzere belirlenmiş ve o Taraf Devletin onaylı gözlemciler listesinde yer alan şahıs demektir.
6. "Gözlem Ekibi" belirli bir gözlemi yürütmek üzere Gözlemci Tarafca görevlendirilmiş (atanmış) gözlemciler grubu demektir.
7. "Gözlem Ziyareti" bu Anlaşmanın uygulanmasını temin etmek üzere Taraflardan birinin Gözlem Ekibinin diğer Tarafın topraklarında gerçekleştirdiği ziyaret demektir.
8. "Giriş/Çıkış Noktası" topraklarında gözlem yapılacak Tarafca tanımlanan Gözlem Ekibi üyelerinin Gözlemlenen Tarafın topraklarına varacağı ve ayrılacağı noktadır.

8

10
14

Madde 4 Gözlem Faaliyetleri

1. Taraflar, uygulama alanı içindeki temizleme faaliyetlerini, bu Anlaşmanın 6. maddesinin 1. paragrafı uyarınca bildirilen depolar da dahil olmak üzere, mutabakat ile yılda bir kez karşılıklı olarak gözlemleyeceklerdir.
2. Gözlemciler Gözlemci Tarafın vatandaşı olacaklardır. Gözlemci Ekibi en fazla üç gözlemci, gerekirse bir tercüman ve yardımcı personelden oluşacak, azami altı kişiyi aşmayacaktır.
3. Gözlem Ziyareti gerçekleştirmek isteyen Taraf, bu talebini ve Gözlem Ekibi üyelerinin kimliklerini, gözlem yapılacak mahali, gözlemin bölgenin neresinden başlayacağını ve Giriş Noktasını karşı tarafa en az 45 gün önceden, diplomatik kanallardan bildirecektir. Gözlemlenen Taraf, gözlem talebini kabul edip etmediğini gözlemin başlamasından en az yirmi gün önce Gözlemci Tarafa bildirmek mecburiyetindedir.
4. Gözlemlenen Taraf, gözlem öncesinde yapılacak koordinasyon toplantısında gözlem yapılacak bölgedeki mayın temizleme faaliyetler, mayın depolarının yerleri ve durumları hakkında diğer Tarafa bilgi verecektir.
5. Gözlem, Gözlem Ekibinin gözlemlenen ülkeye varışının ertesi günü başlayacak ve iki gün içinde tamamlanması esas alınacaktır. Ülke içindeki süre tercihan dört günü geçmeyecektir.
6. Tarafların uygulama alanındaki toprakları, Gözlem Ziyaretleri amacıyla iki bölüme ayrılacak ve bir Gözlem Ziyareti sırasında bu bölümlerden biri gözlemlenecektir. Karşılıklı ilgili bölümlerin sınırları ön koordinasyon toplantısında kararlaştırılacaktır.
7. Taraflar ilk koordinasyon toplantısında Giriş/Çıkış noktalarını belirleyecekler ve Gözlem Ziyaretleri sırasında bu noktaları kullanacaklardır.

Madde 5 İmha veya Temizleme

Uygulama alanında anti-personel mayınların imhası veya temizlenmesi, bu Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı yıl içinde tamamlanmalıdır. Bu süreç normal olarak yılda bir kez yapılacak Gözlem Ziyaretleri ile gözlemlenecektir.

Madde 6 Bilgi Değişimi

1. Bu Anlaşma hükümlerine uyulduğunun temin edilmesi amacıyla, her iki taraf, uygulama alanındaki tüm mayınlı sahaların yeri ve toplam sayısı ile depolanmış anti-

personel mayınların toplam sayısı ve yeri hakkında, bu Anlaşmanın yürürlüğe girişini izleyen doksan gün içinde ön bilgi değişiminde bulunacaklardır. Bu bilgi değişimi her yılın 30 Nisan tarihinden önce yapılacaktır. Yıl içinde önemli bir değişiklik meydana gelmesi halinde, ilgili Taraf, diğer tarafı bu değişiklik meydana gelir gelmez mümkün olan en kısa süre içinde haberdar edecektir.

2. Bütün bilgi değişimleri diplomatik kanaldan yapılacaktır.
3. Her yıl gerçekleştirilecek olan Gözlemler tarafların ortak rızası ile sayıca artırılabilir veya iptal edilebilir.

Madde 7 Gözlem Ekiplerine İlişkin Hükümler

1. Giriş/Çıkış Noktalarına varışlarında Gözlem Ekibi üyelerini bir eskort ekibi karşılayacaktır.
2. Gözlemlenen Tarafın topraklarında Gözlemci Ekip üyelerinin mevcudiyeti sırasında, Gözlemlenen Taraf uygun çalışma yeri, ulaşım ve gerektiği takdirde tıbbi yardım sağlayacaktır.

Madde 8 Hukuki Konular

1. Gözlemlenen Tarafa ait menkul ve gayrimenkullere Gözlem Ziyareti sırasında Gözlemci Tarafca neden olunan bir zarar ve ziyanın meydana gelmesi durumunda, Gözlemlenen Taraf olabilecek tazminat taleplerinden feragat edecektir.
2. Taraflar, bu belge hükümleri gereğince icra edilen faaliyetler sonucunda, gözlemcilerin yaralanması, sakatlanması veya ölümü halinde, resmi olarak birbirlerinden herhangi bir tazminat talebinde bulunmamayı taahhüt ederler. Bununla birlikte, Taraflar, üçüncü şahısların sebep olduğu yaralanma, sakatlanma veya ölümle sonuçlanan hallerde tazminat hakkını saklı tutarlar.

Madde 9 Mali Hususlar

Gözlem Ekibi üyelerinin, uygulama alanı dahilindeki işe-ibate, ulaştırma ve acil tıbbi yardım giderleri dahil, Gözlem Ziyareti ile ilgili tüm harcamaları Gözlemlenen Tarafca üstlenilecektir.

16
17

Madde 10
İdari Hususlar

Gözlemciler statülerine uygun hizmetler ve tesislerden yararlanacaklardır.

Madde 11
Ayrıcalık ve Bağışıklıklar

Gözlemcilere, Gözlem Ziyareti sırasında, Viyana Sözleşmesinin diplomatik ilişkileri düzenleyen hükümleri uyarınca diplomatik ajanlara tanınan ayrıcalık ve bağışıklıklar tanınacaktır.

Madde 12
Uyuşmazlıkların Çözümü

Taraflar, bu Anlaşmanın yorum ve uygulamasından kaynaklanan uyuşmazlıkları görüşmeler yoluyla çözümleyeceklerdir.

Madde 13
Bilginin Korunması

1. Her iki Taraf, bu Anlaşmanın uygulanması kapsamında elde ettikleri bilgiler konusunda güvenlik sınıflandırması kurallarına uyacaklardır.
2. Tarafların bu bilgileri ait olduğu Tarafın yazılı izni olmaksızın üçüncü taraflara açıklama hakkı bulunmamaktadır.
3. Güvenlik sınıflandırmasına riayet kuralları, Anlaşmanın sona ermesinin ardından da geçerliliğini koruyacaktır.

Madde 14
Tadil ve Gözden Geçirme

1. Taraflardan her biri bu Anlaşma için yazılı olarak tadil ya da gözden geçirme önerisinde bulunabilir. Bu amaçla, yazılı bildirimin yapıldığı tarihten itibaren doksan gün içinde görüşmeler başlayacaktır. Mutabık kalınan değişiklikler ya da gözden geçirilen hususlar Anlaşmaya ek bir Protokol ile yansıtılacaktır.
2. Anlaşmanın uygulanmasını gözden geçirmek üzere, her beş yılda bir, dönüşümlü olarak Taraflardan birinin topraklarında bir konferans düzenlenecektir.

13
17

Madde 15
Süre ve Sona Erme

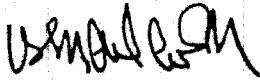
Bu Anlaşma on yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır. Taraflardan biri diğerini bu sürenin bitiminden altı ay öncesine kadar Anlaşmayı sona erdirmeye niyetinden haberdar etmezse, Anlaşma otomatik olarak onar yıllık sürelerle uzayacaktır.

Madde 16
Onay ve Yürürlüğe Giriş

Bu Anlaşma onay gerektirmektedir. Onay belgelerinin teati edildiği tarihten itibaren 90 gün içinde yürürlüğe girecektir.

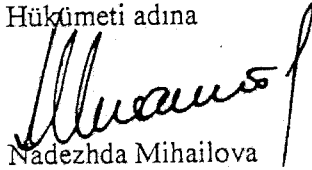
Bu Anlaşma 22 Mart 1999 tarihinde, Sofya'da her biri aynı derecede geçerli olmak üzere, Türkçe, Bulgarca ve İngilizce dillerindeki iki orijinal metin olarak tanzim edilmiştir. Yorum konusunda uyumsuzluk olduğunda İngilizce nüsha geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

İsmail Cem
Dışişleri Bakanı

Bulgaristan Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Nadezhda Mihailova
Dışişleri Bakanı

— — — — —

